

Estructura de balanç i ràtios financeres de les pimes catalanes 2000-2015.

De l'expansió a la crisi, i de la crisi a la recuperació

Resultats per grans sectors econòmics

Agost 2017

Resum executiu

- **Aquest treball recull les dades de balanç i compte d'exploració de les pimes catalanes en el període 2000-2015, distingint els quatre grans sectors de l'economia (primari, indústria, construcció i serveis) i tres subperíodes: expansió (2000-2007), crisi (2008-2012) i recuperació (2013-2015).**
- **La base d'informació és Pimesdat, que recull estats comptables de pimes amb una continuïtat mínima de 2 anys. Així, les empreses noves d'1 any o les que hi són un any i al següent han tancat, tampoc no hi són.**
- **Les pimes dels quatre sectors van patir caigudes de vendes durant la crisi i també de resultats. El sector industrial és l'únic que en l'etapa de recuperació ha enregistrat xifres de vendes superiors a les del període d'expansió. La resta encara es troben per sota, entre un 20 i un 30% dels valors de l'any 2000, essent especialment negativa la situació de la construcció.**
- **Els balanços de les pimes han augmentat de valor en tots els sectors al llarg del període.**
- **Per partides, en general des de l'esclat de la crisi els deutors baixen de pes en l'actiu; també ho fan les existències de les pimes, alhora que guanyen pes les partides d'immobilitzat, invariablement a tots quatre sectors.**
- **Tots els sectors veuen reduir els terminis de cobrament, excepte la construcció, que és, per cert, el sector on es cobra pitjor.**
- **Es dona una tendència general a millorar l'estructura del passiu de les pimes en els quatre sectors: el patrimoni net presenta tendències clares fins a apropar-se al 50% en tots ells.**
- **Les ràtios financeres més habituals (solvència, liquiditat, tresoreria i endeutament) presenten valors que indiquen fortalesa empresarial. Les ràtios milloren de manera clara, des de l'esclat de la crisi, a la indústria i als serveis. Al sector primari, l'evolució és més erràtica. A la construcció, la tendència també és a millorar del 2008 en endavant, encara que menys que a la indústria i els serveis.**
- **El fons de maniobra, tot i presentar valors molt positius al període de recuperació (primari, 1,2; indústria, 1,6; construcció, 1,5; i serveis 1,3), és una mica inferior al del període expansiu pel fet que l'actiu permanent ha crescut una mica per sobre del passiu permanent.**

0 Introducció

En un Informe anterior¹ hem tractat aspectes relacionats amb el balanç i les ràtios financeres de la pime catalana entre 2000 i 2014. A l'*Anuari de pime catalana 2017* hem dedicat un dels capítols a fer un exercici semblant, però ampliant el període de referència fins al 2015 i segmentant els comportaments observats per part de les pimes en funció de la seva dimensió: micro, petita i mitjana empresa.

En aquest INFORMES fem un exercici semblant al de l'Anuari, però distingint el comportament de les pimes en funció dels 4 grans sectors d'oferta de l'economia: primari, indústria, construcció i serveis.

Aquest treball inclou dades dels 16 anys compresos en aquest període, així com dades per subperíodes que hem agrupat en funció del cicle econòmic general:

- 2000-2007, d'expansió
- 2008-2012, de crisi o recessió
- 2013-2015, de recuperació.

Tractem l'estructura i l'evolució de l'actiu i passiu de les pimes i les ràtios financeres més habituals en anàlisis d'aquest tipus. Es tracta de les següents:

- *Solvència*: $\text{Actiu} / (\text{Passiu corrent} + \text{Passiu no corrent})$
- *Fons de maniobra*: $(\text{Patrimoni net} + \text{Passiu no corrent}) / \text{Actiu no corrent}$
- *Liquiditat*: $\text{Actiu corrent} / \text{Passiu corrent}$
- *Tresoreria*: $(\text{Actiu corrent} - \text{Existències}) / \text{Passiu corrent}$
- *Endeutament*: $(\text{Passiu corrent} + \text{Passiu no corrent}) / \text{Passiu}$

La font d'informació que utilitzem és la base de dades Pimesdat, la mateixa a partir de la qual elaborem els anuaris de la pime.

El capítol s'estructura en quatre apartats, un per cada gran sector d'oferta. El contingut de cada un d'ells és aquest:

- *Breu identificació de com ha evolucionat l'activitat (vendes i resultats)*
- *Evolució de l'estructura de l'actiu*
- *Evolució de l'estructura del passiu*
- *Ràtios financeres més habituals: solvència, fons de maniobra, liquiditat, tresoreria i endeutament.*

1 Sector primari

Les dades que presentem en aquest apartat corresponen als estats comptables d'una mitjana anual de 1.229 empreses del sector primari.

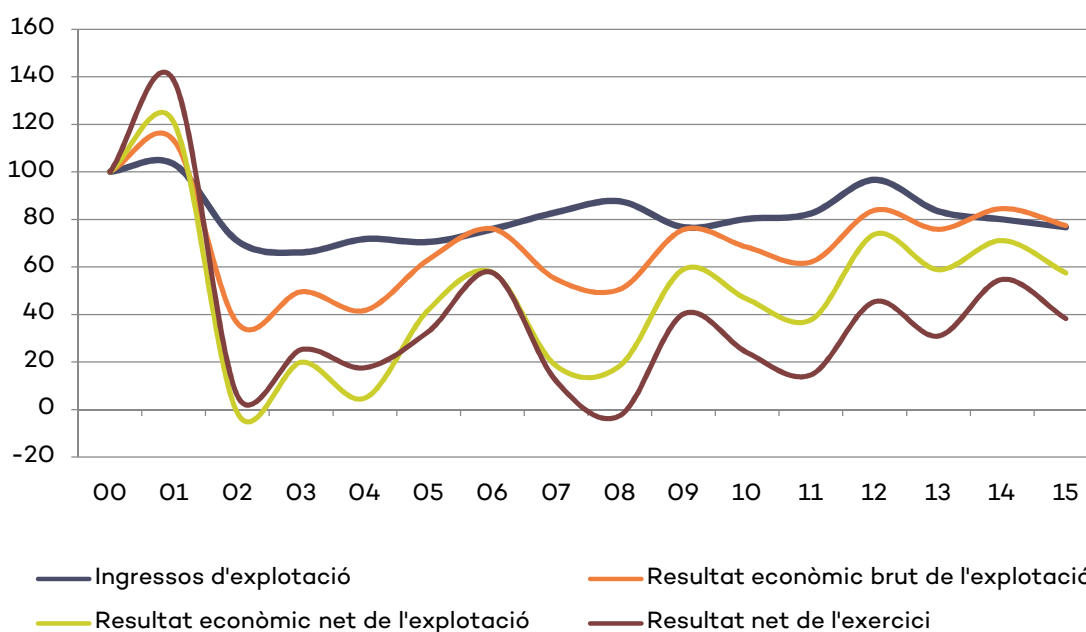
¹ INFORMES PIMEC 5/2017 "El finançament de la pime catalana en el període 2000-14".

1.1 Evolució de les vendes i dels resultats

La xifra de vendes mitjanes per empresa al llarg del període analitzat ha evolucionat, tal com recull el gràfic 1. S'observa un inici de segle amb unes vendes que cauen el 2002 i després tenen lleugeres variacions amb una certa tendència a augmentar, per bé que acabem el període considerat, el 2015, amb una xifra un 23,4% inferior a la del 2000. En canvi, els resultats nets, que van caure molt amb la crisi, s'han mantingut en nivells clarament inferiors.

Per subperíodes les dades són les de la taula 1, que ens mostra que, de mitjana, aquest sector es mou en unes vendes d'1,1-1,2 milions d'euros per empresa i els resultats nets s'han recuperat el 2013-15 per situar-se pràcticament en els nivells mitjans previs a la crisi.

Gràfic 1. Evolució de les vendes i dels resultats. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 1. Evolució de les vendes i dels resultats. Mitjanes anuals per període.

	2000-07	2008-12	2013-15
Ingressos d'explotació	1.148,4	1.213,5	1.146,2
Resultat econòmic brut de l'explotació	70,3	71,6	83,3
Resultat econòmic net de l'explotació	26,5	27,5	36,6
Resultat de l'exercici	19,4	9,7	16,5

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

1.2 Estructura de l'actiu de les pimes del primari

El valor del balanç de les pimes del sector ha augmentat de manera sostinguda i considerablement fins a situar-se en 787.000€ en el subperíode 2013-15 a causa dels grans augments en valors absoluts que han experimentat les partides d'immobilitzat material i, en menor mesura, per les inversions financeres a llarg termini. Deutors i existències s'han mantingut relativament estables (taula 2).

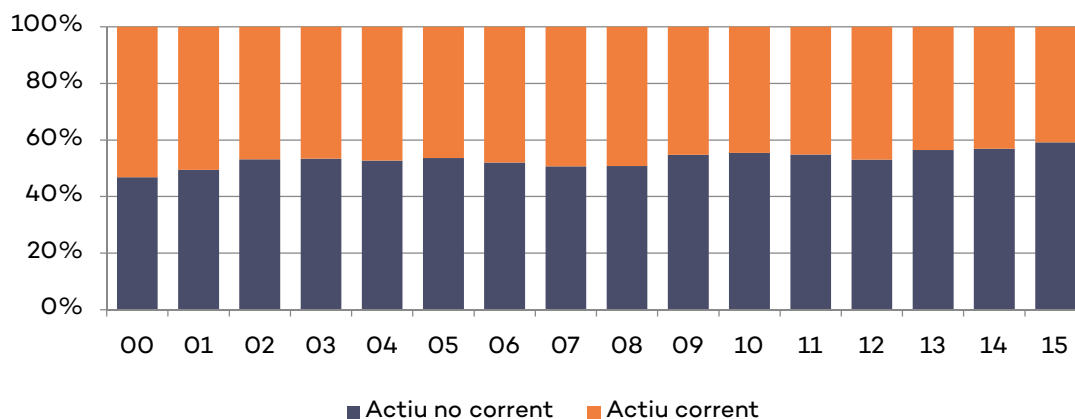
Taula 2. Actiu de la pime del primari (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Actiu no corrent	564,9	699,2	787,0
Immobilitzat intangible	33,0	8,6	9,0
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	451,1	575,6	639,1
Inversions financeres a llarg termini i altres actius no corrents	80,8	114,9	138,9
Actiu corrent	535,5	601,3	581,9
Existències	224,7	252,6	230,0
Deutors	208,7	218,2	196,6
Inversions financeres a curt termini	31,8	56,1	61,0
Efectiu i actius líquids	67,8	72,9	91,7
Altres actius corrents	2,5	1,6	2,7
ACTIU TOTAL	1.100,4	1.300,5	1.368,9

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

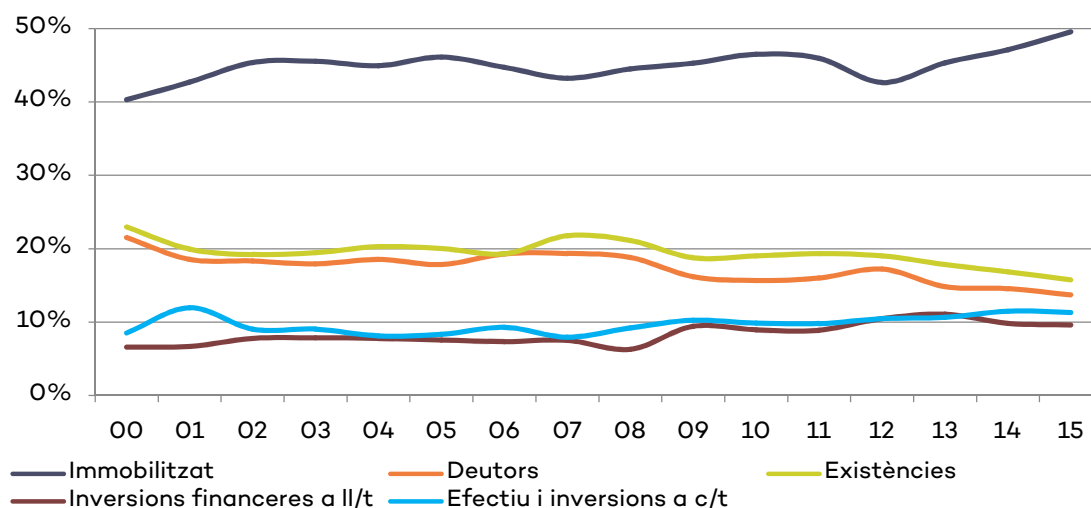
Els moviments d'actiu corrent i no corrent es veuen reflectits en la sèrie temporal del gràfic 2. S'hi pot apreciar una certa tendència a l'augment de pes de l'actiu no corrent.

Gràfic2. Evolució de l'estructura de l'actiu. % sobre el total de l'actiu

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic3. Evolució dels components de l'actiu. % sobre l'actiu total

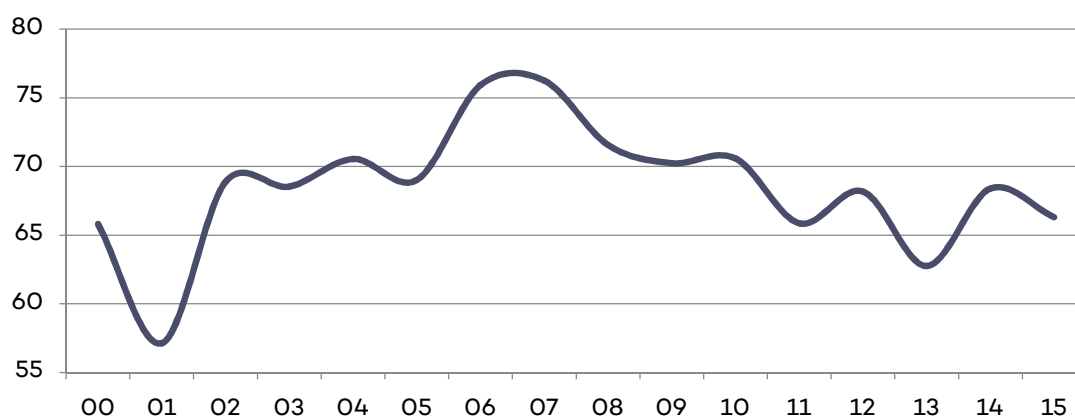

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Al gràfic 3 hi figuren els pesos relatius de cada partida sobre el total de l'actiu. L'immobilitzat té tendència a guanyar pes i, en canvi, deutors i existències tendeixen a disminuir-lo.

En la partida concreta de deutors, val la pena ressaltar els relativament curts terminis de cobrament que enregistren les pimes del sector, els quals des de 2007 tendeixen a baixar de manera força sostinguda (Gràfic 4).

Gràfic 4. Terminis de cobrament de les pimes al primari (en dies)

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

1.3 Estructura del passiu

La composició del passiu al llarg del període 2000-15 presenta, per subperíodes, els valors que es recullen en la taula 3, en què s'observa que el patrimoni net mitjà al final del període és de 615 mil euros per empresa, un 23% més que en el període expansiu (2000-07). A la mateixa taula es pot veure també com el deute a curt termini es manté estable i, en canvi, creix el de llarg termini.

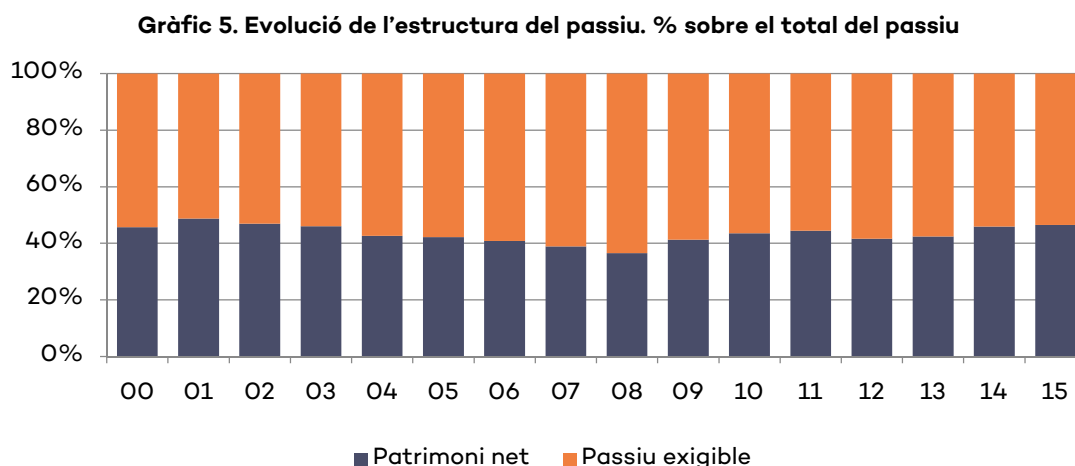
Taula 3. Passiu de la pime del primari (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Patrimoni net	483,3	540,2	615,4

Capital	261,3	271,2	314,2
Reserves, ajustaments, subvencions i altres	202,6	259,3	284,7
Resultat de l'exercici	19,4	9,7	16,5
Passiu no corrent	200,0	330,4	325,4
Deutes a llarg termini	196,1	324,4	316,8
Altres passius no corrents	3,9	6,0	8,6
Passiu corrent	417,1	429,9	428,1
PASSIU TOTAL	1.100,4	1.300,5	1.368,9

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

La dinàmica positiva del patrimoni net enfront del deute, especialment des del 2008, es pot veure clarament al gràfic 5.

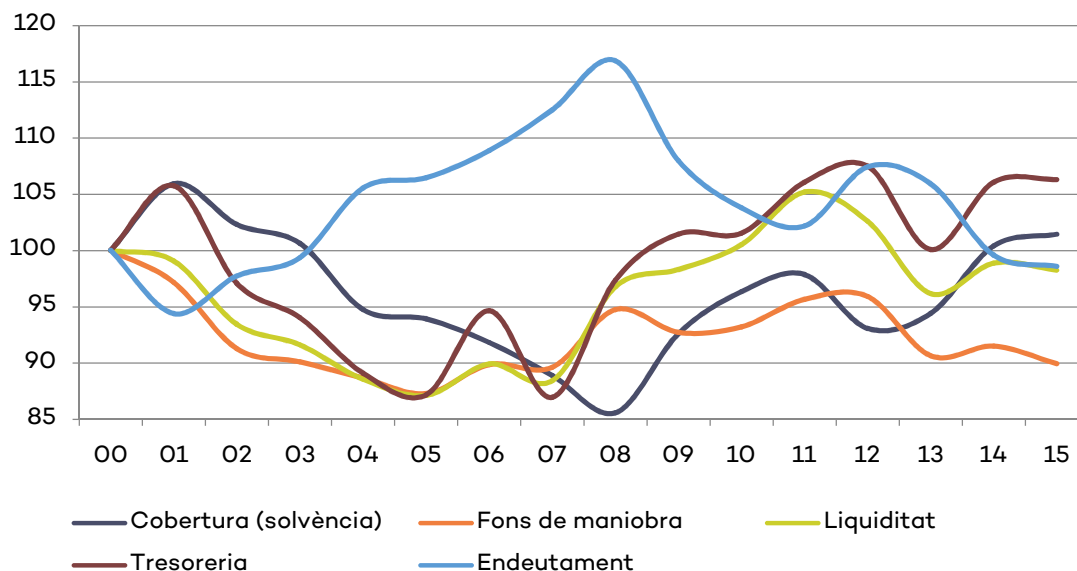

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

1.4 Ràtios financeres de les pimes del primari

En aquest apartat presentem els resultats de com han evolucionat cinc ràtios financeres que hem mesurat: solvència, fons de maniobra, liquiditat, tresoreria i endeutament. Els valors mitjans que adquireixen aquestes cinc ràtios en els tres subperíodes considerats del 2000 al 2015 són els que figuren a la taula 4. En general totes les ràtios presenten valors que s'ubiquen dintre dels que es consideren els adequats, excepte la de tresoreria, que és clarament insatisfactòria. L'evolució concreta de les ràtios, any a any, és la que figura al Gràfic 6. Com es pot observar, la ràtio de solvència va anar empitjorant del 2000 al 2008, per recuperar-se posteriorment fins a arribar al nivell inicial al 2015. Ha passat el contrari en la ràtio d'endeutament. Va millorar fins al 2008 i després ha anat empitjorant.

Gràfic6. Evolució de les ràtios financeres considerades. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 4. Ràtios financeres de la pime del primari per als tres períodes considerats entre 2000 i 2015. (Valors mitjans anuals)

	2000-07	2008-12	2013-15
Solvència	1,79	1,71	1,82
Fons de maniobra	1,21	1,24	1,20
Liquiditat	1,28	1,40	1,36
Tresoreria	0,74	0,81	0,82
Endeutament	56,0%	58,5%	55,1%

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

2 Indústria

Les dades que presentem en aquest apartat corresponen als estats comptables d'una mitjana anual de 14.240 empreses del sector industrial.

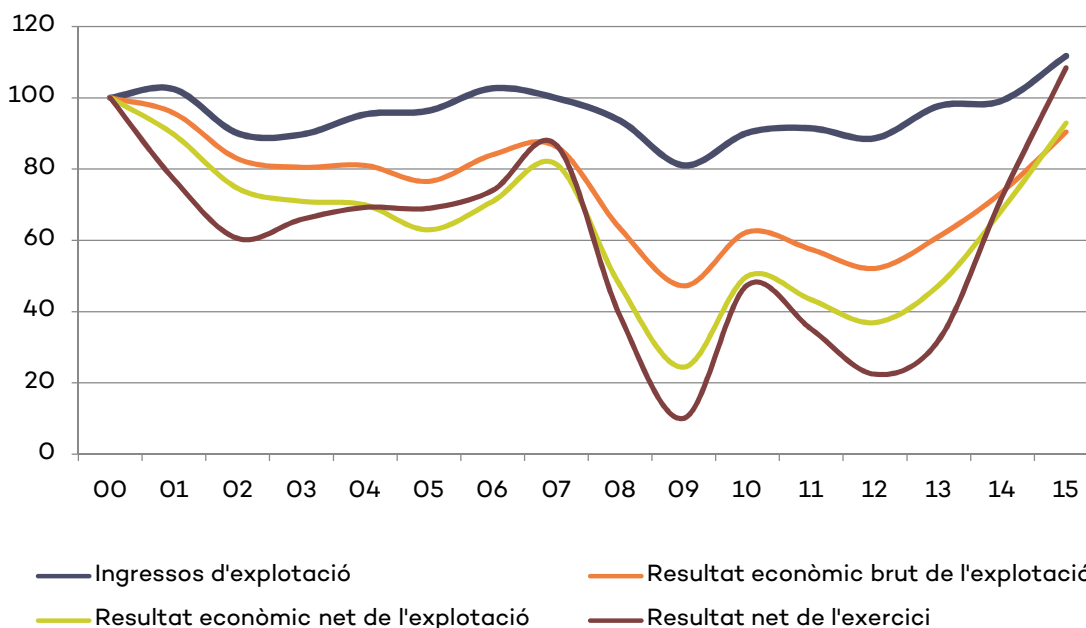
2.1 Evolució de les vendes i dels resultats

La xifra de vendes mitjanes per empresa al llarg del període analitzat va créixer entre el 2002 i el 2006, per caure després fins al 2009. A partir d'aquest punt la dinàmica global del sector ha estat clarament positiva (Gràfic7). Els resultats, en canvi, s'han situat en nivells molt baixos entre el 2007 i el 2012, per recuperar-se de llavors ençà. Concretament, els resultats nets en el període mostren els seus punts més baixos el 2009 (un 90% inferiors als del 2000) i el 2012 (65% menys). Per contra, el 2015 superen finalment els del 2000, concretament en un 8,4%.

Per subperíodes, entre el 2000 i el 2007 les vendes mitjanes per empresa eren de 2,7 milions d'euros; amb la crisi es van situar en 2,5 i, més recentment, en prop de 3 milions (Taula 5). Els resultats nets, que van caure a menys de la

meitat amb la crisi, s'han recuperat, apropant-se progressivament als millors registres del període 2000-07.

Gràfic 7. Evolució de les vendes i dels resultats. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 5. Evolució de les vendes i dels resultats. Mitjanes anuals per període.

	2000-07	2008-12	2013-15
Ingressos d'explotació	2.704,3	2.479,2	2.866,5
Resultat econòmic brut de l'explotació	234,7	154,4	205,0
Resultat econòmic net de l'explotació	129,8	67,6	116,6
Resultat de l'exercici	74,4	30,4	70,0

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

2.2 Estructura de l'actiu de les pimes industrials

El valor del balanç de les pimes industrials ha augmentat de manera considerable al llarg del període fins a situar-se en prop de 2,6 milions d'euros en el subperíode 2013-15, a causa dels augments en valors absoluts que han experimentat les partides d'immobilitzat material i inversions financeres a llarg termini. Amb la recuperació han augmentat considerablement les partides d'inversions financeres a curt termini i la d'efectiu i actius líquids. En canvi, les partides de deutors han baixat en valor de la crisi ençà (Taula 6).

Taula 6. Actiu de la pime industrial (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Actiu no corrent	814,6	890,9	1.089,8
Immobilitzat intangible	147,2	73,6	102,9
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	513,9	628,5	686,6
Inversions financeres a llarg termini i altres actius no corrents	153,5	188,8	300,3
Actiu corrent	1.355,2	1.362,5	1.533,2

Existències	356,9	386,4	435,2
Deutors	754,3	640,6	667,7
Inversions financeres a curt termini	97,6	164,3	188,3
Efectiu i actius líquids	139,2	164,5	234,5
Altres actius corrents	7,3	6,7	7,6
ACTIU TOTAL	2.169,8	2.253,4	2.623,0

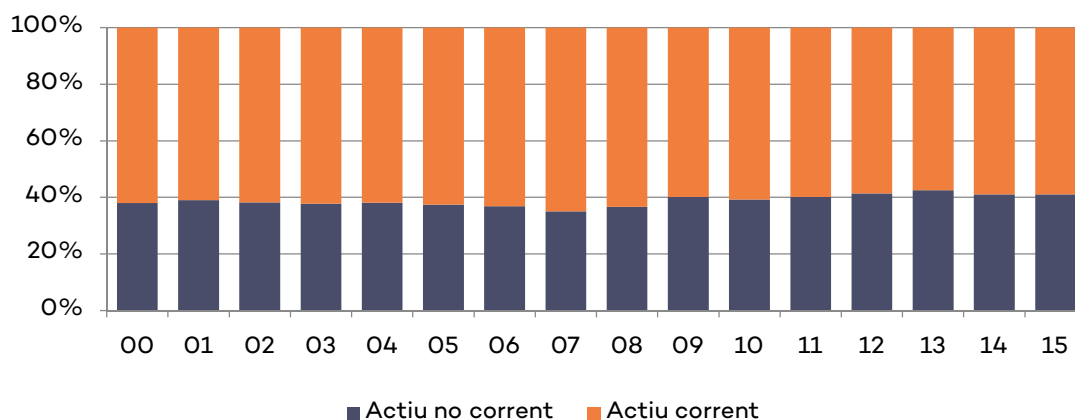
Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

La sèrie temporal any a any permet observar com al 2007, el permanent o no corrent assoleix el seu mínim, i com es recupera de llavors ençà, en el que podem interpretar com una millora de la solidesa dels actius de les pimes industrials a partir de l'esclat de la crisi (Gràfic 8).

En el gràfic 9 hi figuren els pesos relatius de cada partida sobre el total de l'actiu. Destaca la caiguda de pes dels deutors i la millora de l'efectiu i les inversions a curt i de les inversions financeres a llarg. Les existències es mantenen durant el període amb uns pesos molts estables.

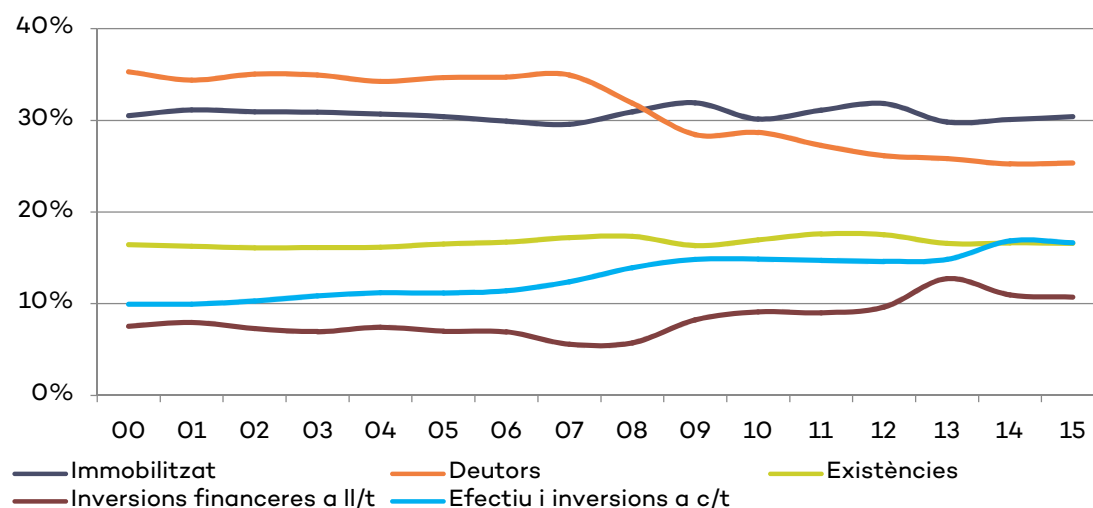
En coherència amb la caiguda dels deutors del 2007 ençà, es produeix una reducció notable dels terminis de cobrament de les pimes industrials (Gràfic 10).

Gràfic8. Evolució de l'estructura de l'actiu. % sobre el total de l'actiu

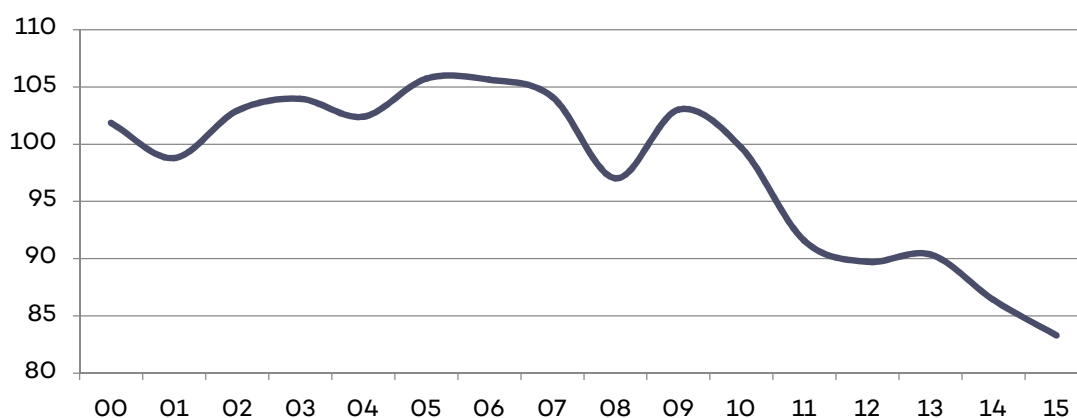
Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic9. Evolució dels components de l'actiu. % sobre l'actiu total

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic10. Terminis de cobrament de les petites empreses (en dies)

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

2.3 Estructura del passiu de les pimes industrials

La composició del passiu al llarg del període 2000-15 presenta, per subperíodes, els valors que es recullen en la taula 7, en què s'observa que el patrimoni net mitjà al final del període és d'1,3milions d'euros per empresa, un 51% més que en el període expansiu (2000-07), fonamentalment a causa de l'augment de les reserves i altres conceptes. A la mateixa taula es pot observar també com el deute a curt termini va baixar amb la crisi i s'ha recuperat després una mica entre 2013 i 2015, però es manté a un nivell inferior al de l'etapa expansiva en un 10%.

Taula 7. Passiu de la petita empresa (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

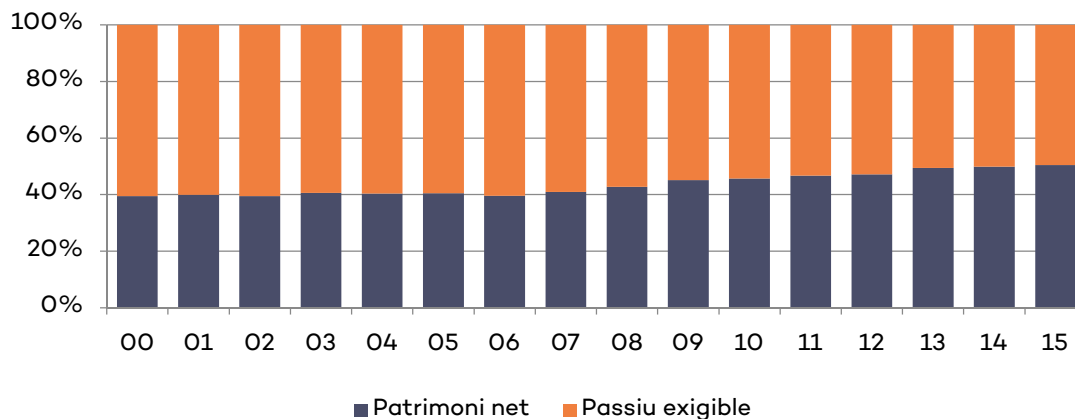
	2000-07	2008-12	2013-15
Patrimoni net	870,0	1.026,6	1.310,0
Capital	223,0	230,0	284,2
Reserves, ajustaments, subvencions i altres	572,7	766,2	955,8
Resultat de l'exercici	74,4	30,4	70,0
Passiu no corrent	314,4	385,4	423,3
Deutes a llarg termini	302,1	357,6	381,0

Altres passius no corrents	12,3	27,8	42,3
Passiu corrent	985,3	841,4	889,7
PASSIU TOTAL	2.169,8	2.253,4	2.623,0

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

La dinàmica del patrimoni net enfront del deute es pot veure clarament en el gràfic 11, on s'acaba el període amb una capitalització equivalent al 50,5% del passiu, que ha guanyat 10,1 punts percentuals respecte al 2000, amb un creixement sostingut des del 2006 ençà.

Gràfic 11. Evolució de l'estructura del passiu. % sobre el total del passiu

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

2.4 Ràtios financeres de les pimes industrials

En aquest apartat presentem els resultats de com han evolucionat les cinc ràtios financeres que hem mesurat: solvència, fons de maniobra, liquiditat, tresoreria i endeutament.

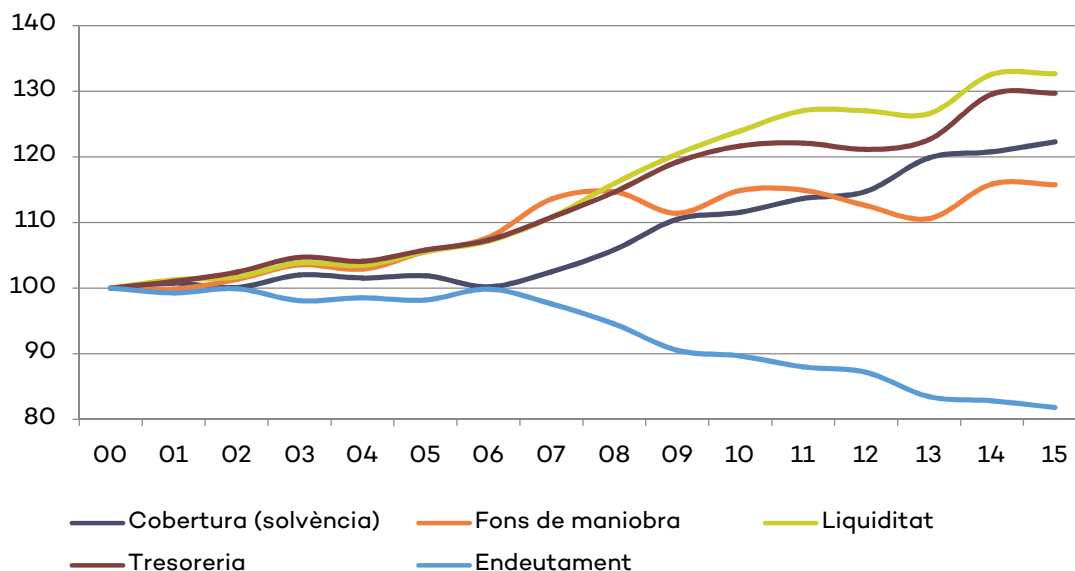
Els valors mitjans que adquireixen aquestes cinc ràtios en els tres subperíodes considerats del 2000 al 2015 són els que figuren a la taula 8, essent l'evolució concreta de cadascun, any per any, la que figura al gràfic 12. Totes les ràtios mostren una evolució clarament positiva.

Taula 8. Ràtios financeres de la pime industrial per als tres períodes considerats entre 2000 i 2015. (Valors mitjans anuals)

	2000-07	2008-12	2013-15
Solvència	1,67	1,84	2,00
Fons de maniobra	1,45	1,59	1,59
Liquiditat	1,37	1,62	1,72
Tresoreria	1,01	1,16	1,23
Endeutament	59,9%	54,5%	50,1%

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic12. Evolució de les ràtios financeres considerades. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

3 Construcció

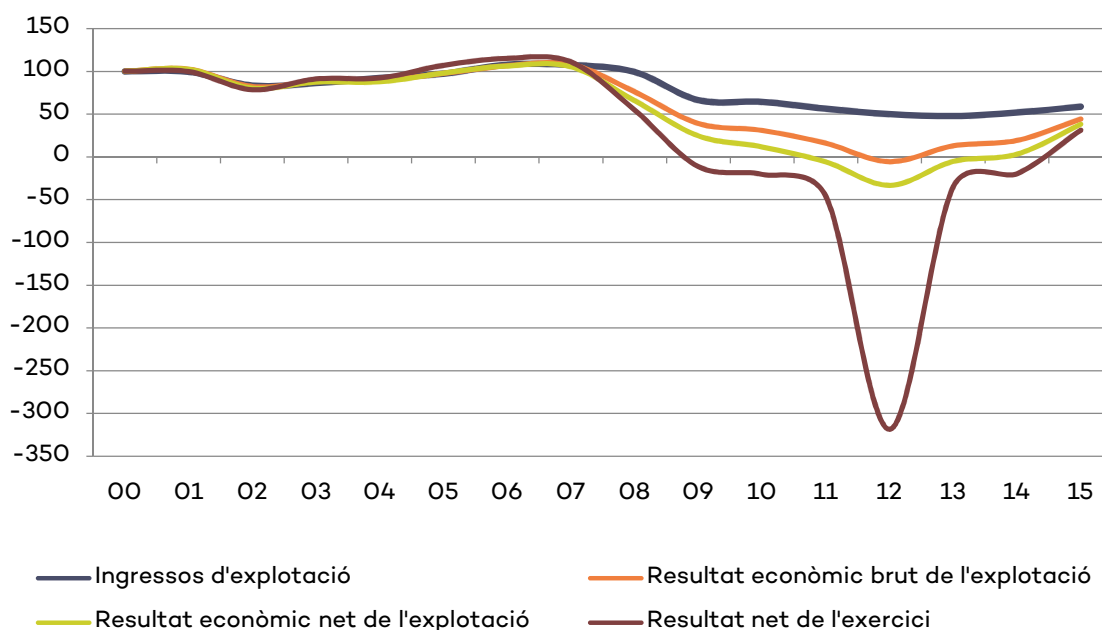
Les dades que presentem en aquest apartat corresponen als estats comptables d'una mitjana anual de 10.579 pimes.

3.1 Evolució de les vendes i dels resultats

La xifra de vendes mitjanes per empresa al llarg del període analitzat ha sofert una caiguda molt severa a partir del 2007 i els resultats encara han caigut molt més (Gràfic 13). Només canvia aquesta dinàmica el 2013 per encarar un comportament més positiu, però molt lluny dels nivells de principi de segle. Les vendes el 2015 van ser encara un 41,1% inferiors a les del 2000, i els resultats nets, un 68,8% inferiors. El pitjor resultat net del període net es va produir el 2012, amb un registre de -125.800 euros per empresa.

Per subperíodes, les vendes mitjanes anuals per empresa van ser d'1,2 milions entre 2000 i 2007; amb la crisi van baixar fins a menys de 0,9 milions i en la recuperació no arriben als 0,7 (Taula 9). És el sector amb un pitjor comportament en aquest àmbit dels quatre que considerem.

Gràfic 13. Evolució de les vendes i dels resultats. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 9. Evolució de les vendes i dels resultats. Mitjanes anuals per període.

	2000-07	2008-12	2013-15
Ingressos d'explotació	1.247,6	867,6	681,1
Resultat econòmic brut de l'explotació	91,2	29,3	23,9
Resultat econòmic net de l'explotació	66,8	8,6	8,3
Resultat de l'exercici	39,2	-27,0	-3,1

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

3.2 Estructura de l'actiu de les pimes de la construcció

El valor del balanç de les pimes de la construcció ha augmentat al llarg del període fins a situar-se en 1,2-1,3 milions d'euros després de declarar-se la crisi. Han augmentat molt les partides de l'actiu no corrent i s'han reduït considerablement les partides de deutors (Taula 10).

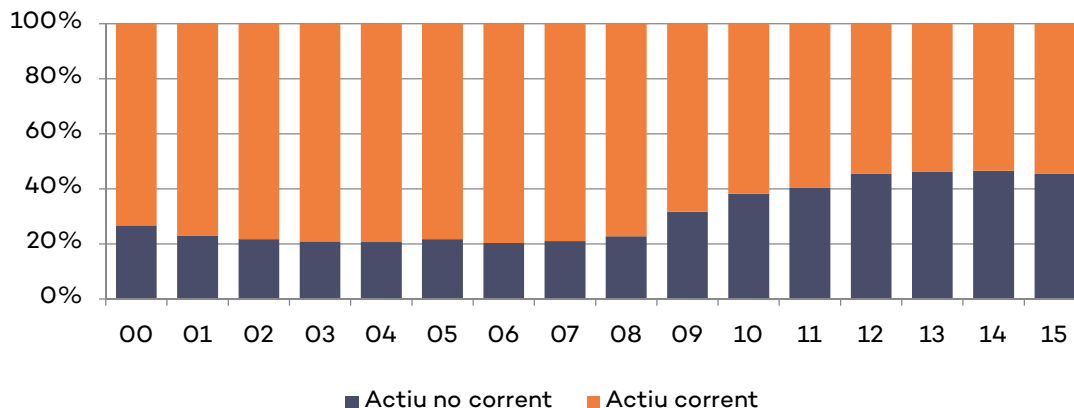
Taula 10. Actiu de la mitjana empresa (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Actiu no corrent	222,7	473,7	564,8
Immobilitzat intangible	36,3	62,7	131,7
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	122,3	288,8	304,1
Inversions financeres a llarg termini i altres actius no corrents	64,1	122,1	129,0
Actiu corrent	785,9	823,3	658,3
Existències	223,5	329,2	256,4
Deutors	436,4	308,7	221,2
Inversions financeres a curt termini	36,5	80,7	77,9
Efectiu i actius líquids	87,1	101,8	99,6
Altres actius corrents	2,4	2,9	3,2
ACTIU TOTAL	1.008,6	1.297,0	1.223,1

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

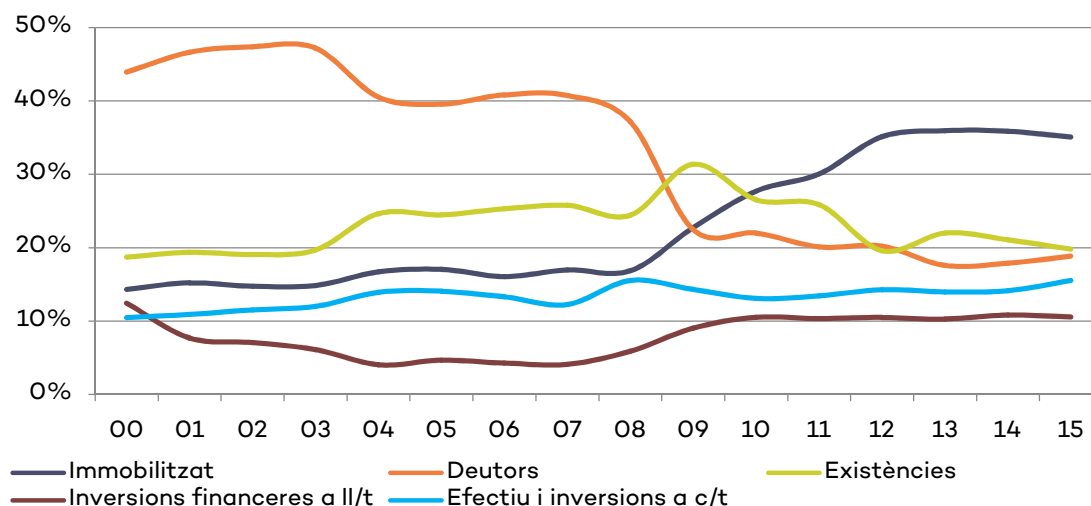
Els moviments d'actiu corrent i no corrent es veuen reflectits en la sèrie temporal del gràfic 14, en què es pot apreciar com fins al 2008 el balanç se sustentava en l'actiu corrent i després guanya pes de manera inequívoca l'actiu no corrent.

Gràfic14. Evolució de l'estructura de l'actiu. % sobre el total de l'actiu

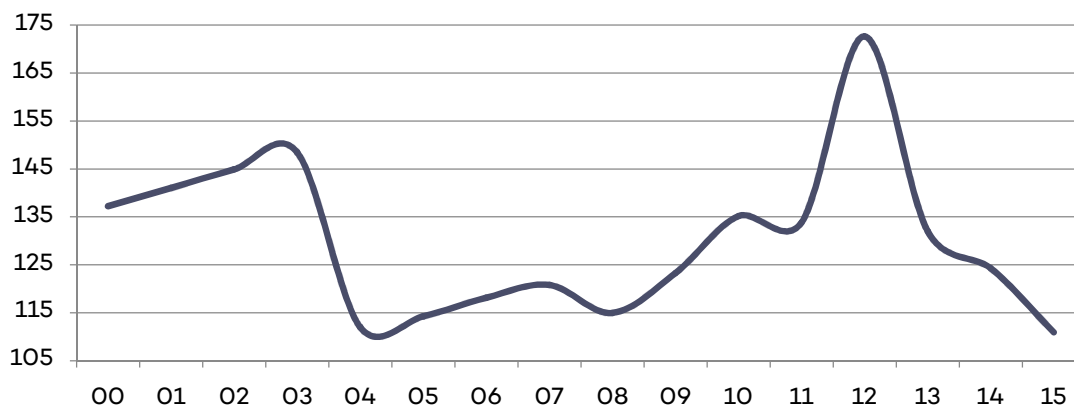
Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic 15. Evolució dels components de l'actiu. % sobre l'actiu total

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic16. Terminis de cobrament de les mitjanes empreses (en dies)

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

En el gràfic 15 hi figuren els pesos relatius de cada partida sobre el total de l'actiu. En la partida concreta de deutors, s'aprecia una enorme caiguda des del 2008, així com un gran augment de l'immobilitzat.

Els terminis de cobrament, malgrat que milloren en els darrers anys, són els més llargs dels sectors que estem analitzant (Gràfic 16).

3.3 Estructura del passiu de les pimes de construcció

La composició del passiu al llarg del període 2000-15 presenta, per subperíodes, els valors que es recullen en la taula 11, en què s'observa que el patrimoni net mitjà al final del període és de prop de 0,6 milions d'euros per empresa, un 129% més que en el període expansiu (2000-07). A la mateixa taula es pot veure també com el deute a curt es redueix considerablement.

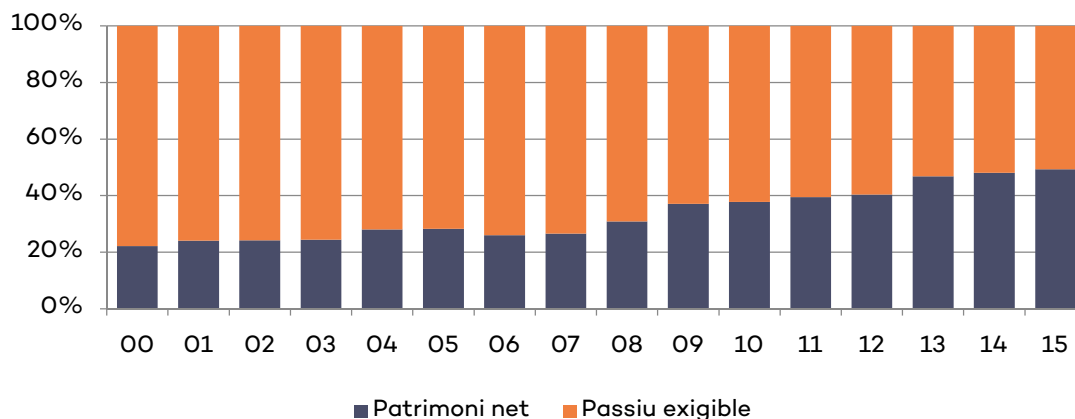
Taula 11. Passiu de la mitjana empresa (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Patrimoni net	256,6	485,6	587,7
Capital	53,3	138,3	173,6
Reserves, ajustaments, subvencions i altres	164,1	374,4	417,2
Resultat de l'exercici	39,2	-27,0	-3,1
Passiu no corrent	195,2	365,0	260,7
Deutes a llarg termini	192,4	338,7	232,1
Altres passius no corrents	2,7	26,3	28,6
Passiu corrent	556,9	446,4	374,7
PASSIU TOTAL	1.008,6	1.297,0	1.223,1

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Pel que fa a la dinàmica del patrimoni net enfront del deute es pot veure clarament en el gràfic 17, on s'acaba el període amb una capitalització equivalent al 49,3% del passiu, més del doble respecte a com havia començat el segle actual.

Gràfic 17. Evolució de l'estructura del passiu. % sobre el total del passiu

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

3.4 Ràtios financeres de les pimes de la construcció

En aquest apartat presentem els resultats de com han evolucionat les cinc ràtios financeres que hem mesurat: solvència, fons de maniobra, liquiditat, tresoreria i endeutament.

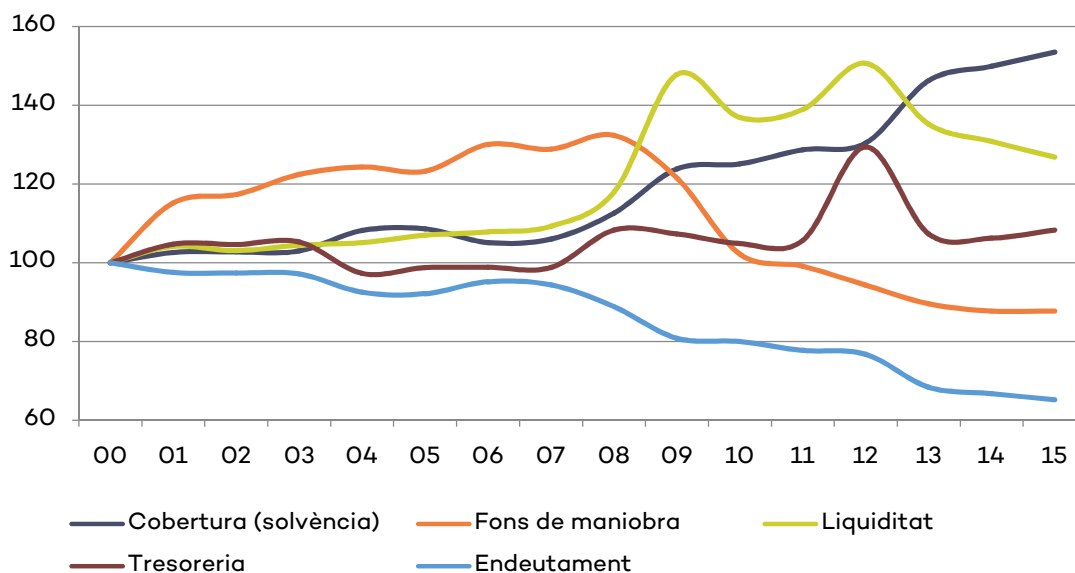
Els valors mitjans que adquireixen aquestes cinc ràtios en els tres subperíodes considerats del 2000 al 2015 són els que figuren a la taula 12, essent l'evolució concreta de cadascuna, any per any, la que figura al gràfic 18. Excepte el fons de maniobra, que millorava en l'etapa d'expansió, la resta de ràtios es van mantenir estables fins al 2007. Amb l'esclat de la crisi la cobertura presenta una tendència clara a millorar, i l'endeutament a reduir-se, mentre que la liquiditat també ha millorat (amb alts i baixos), igual que la tresoreria globalment. Només el fons de maniobra empitjora respecte a les millors èpoques, però continua essent molt alt, com es pot observar a la taula 12.

Taula 12. Ràtios financeres de la mitjana empresa per als tres períodes considerats entre 2000 i 2015. (Valors mitjans anuals)

	2000-07	2008-12	2013-15
Solvència	1,34	1,59	1,93
Fons de maniobra	2,04	1,87	1,50
Liquiditat	1,41	1,86	1,76
Tresoreria	1,01	1,11	1,07
Endeutament	74,5%	62,9%	51,9%

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic 18. Evolució de les ràtios financeres considerades. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

4 Serveis

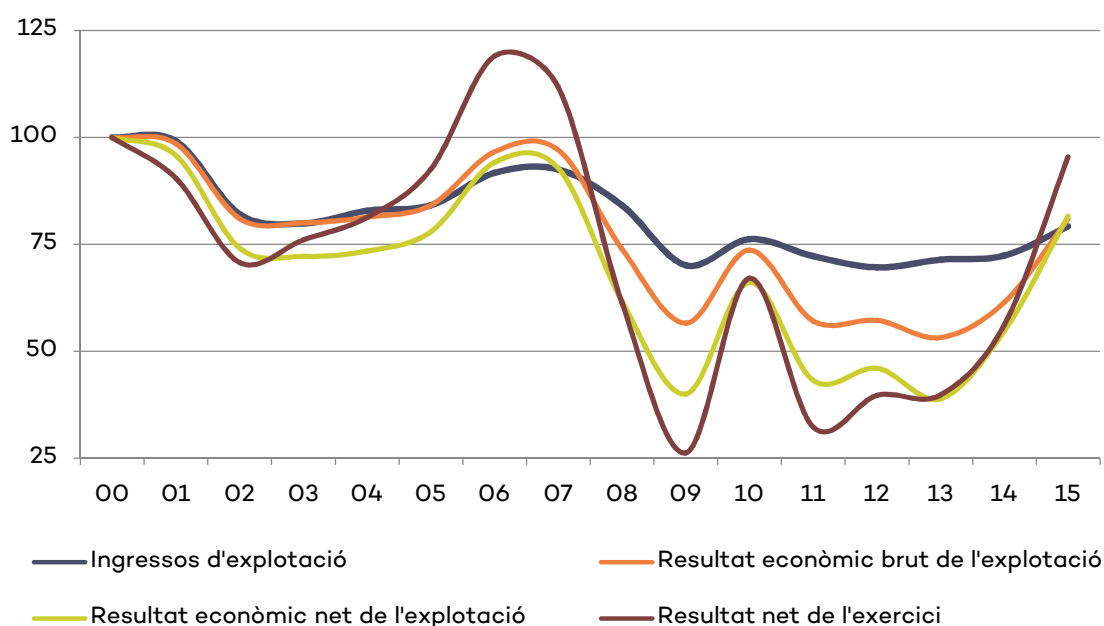
Les dades que presentem en aquest apartat corresponen als estats comptables d'una mitjana anual de 48.856 pimes del sector serveis.

4.1 Evolució de les vendes i dels resultats

La xifra de vendes mitjanes per empresa al llarg del període analitzat va reduir-se del 2000 en endavant, fins i tot durant el període més expansiu de l'economia. A partir del 2007 la baixada s'accentua encara més per acabar el 2015 amb una lleugera recuperació de la xifra de vendes mitjanes situada en un nivell un 20,8% inferior al que hi havia el 2000 (Gràfic 19). Per tant, la dimensió mitjana de la nostra pime de serveis s'ha reduït al llarg del període 2000-15.

Els resultats, d'altra banda, van enregistrar els seus màxims el 2006-2007, i van tocar fons el 2009 i el 2011, com es pot observar en el mateix gràfic.

Gràfic19. Evolució de les vendes i dels resultats. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Per subperíodes, la xifra de vendes de les pimes de serveis, que era d'1,7 milions de mitjana en el període expansiu, es va reduir fins a 1,4 milions en el període de crisi i s'ha mantingut en la mateixa xifra en l'etapa de recuperació (Taula 13).

Taula 13. Evolució de les vendes i dels resultats. Mitjanes anuals per període.

	2000-07	2008-12	2013-15
Ingressos d'explotació	1.728,9	1.446,0	1.443,6
Resultat econòmic brut de l'explotació	124,0	87,9	90,0
Resultat econòmic net de l'explotació	77,4	46,8	53,2
Resultat de l'exercici	52,8	25,8	36,4

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

4.2 Estructura de l'actiu de les pimes de serveis

El valor del balanç de les pimes de serveis considerat per als subperíodes que utilitzem ha augmentat un 11% fins a situar-se de mitjana en 884.800 euros per empresa. Per partides, les més dinàmiques han estat les de l'actiu no corrent (immobilitzat material i inversions financeres a llarg termini), mentre

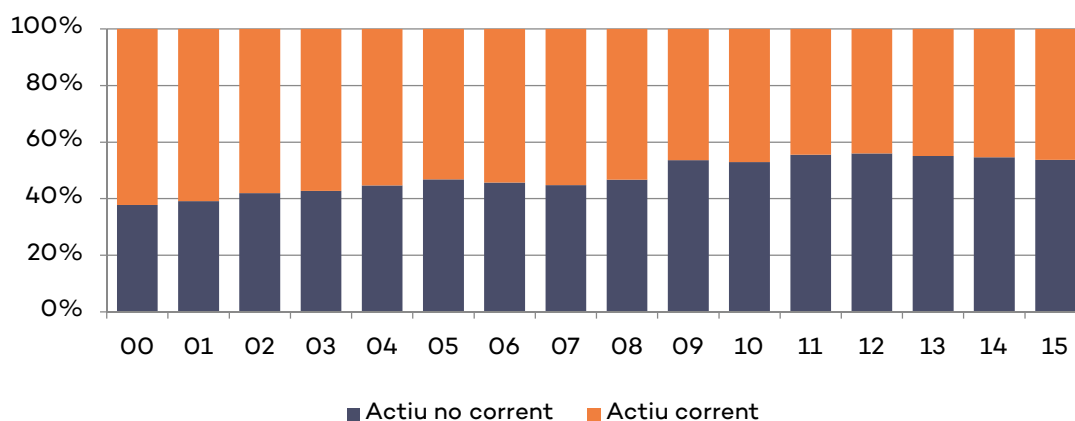
que algunes de l'actiu corrent com ara existències i deutors baixaven (Taula 14).

Taula 14. Actiu de la mitjana empresa (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Actiu no corrent	627,9	819,2	884,8
Immobilitzat intangible	77,6	41,4	49,1
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	387,3	502,5	490,3
Inversions financeres a llarg termini i altres actius no corrents	163,0	275,3	345,5
Actiu corrent	831,5	727,4	738,9
Existències	235,0	175,0	153,3
Deutors	395,6	306,6	298,2
Inversions financeres a curt termini	83,1	123,7	140,0
Efectiu i actius líquids	111,5	117,5	142,3
Altres actius corrents	6,3	4,6	5,1
ACTIU TOTAL	1.459,4	1.546,6	1.623,8

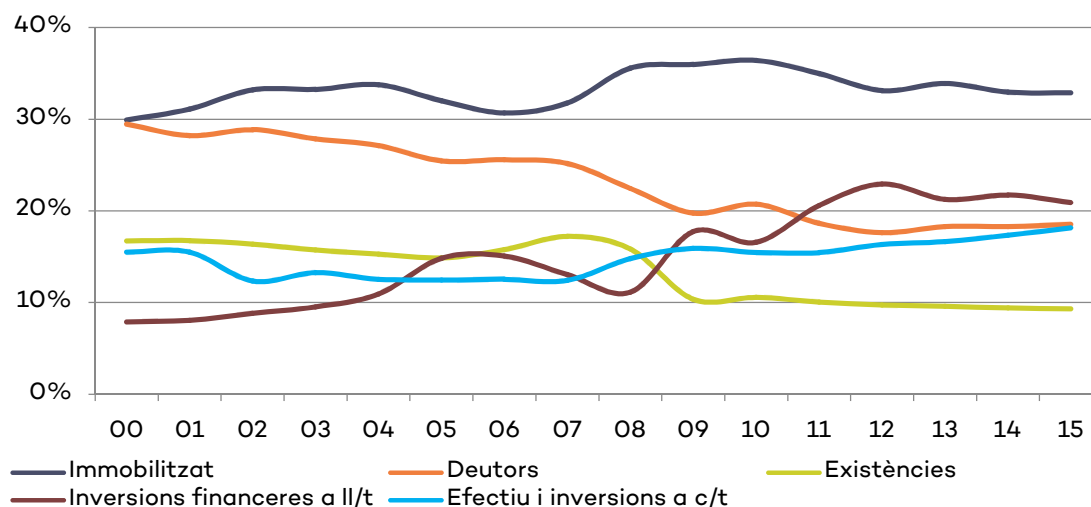
Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic20. Evolució de l'estructura de l'actiu. % sobre el total de l'actiu

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Gràfic 21. Evolució dels components de l'actiu. % sobre l'actiu total

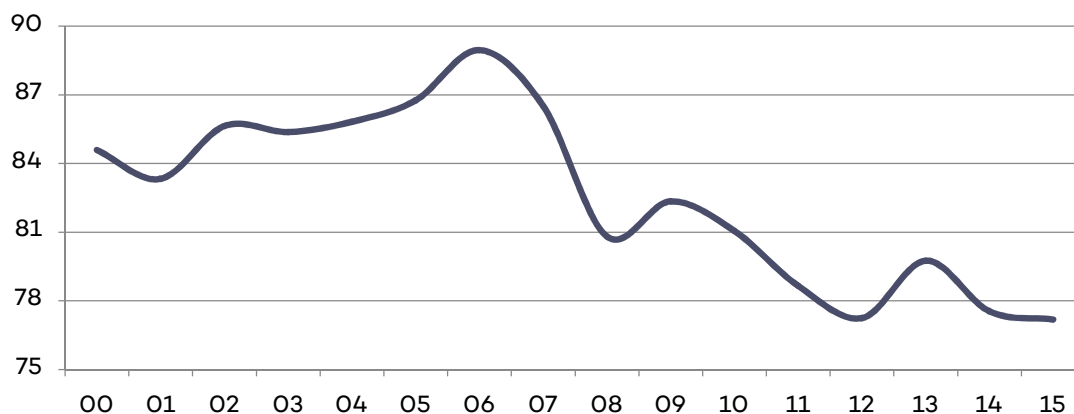

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Amb valors anuals, les proporcions entre actiu corrent i no corrent queden recollides al gràfic 20; i el pes de les diferents partides sobre el total de l'actiu es pot veure en el gràfic 21, en què destaca clarament la reducció sostinguda del pes relatiu dels deutors i l'augment considerable de les inversions a llarg termini des que va esclatar la crisi el 2008.

Pel que fa als terminis de cobrament de les pimes de serveis, la millora és molt substancial des del 2006 ençà, tal com es recull en el gràfic 22.

Gràfic 22. Terminis de cobrament de les mitjanes empreses (en dies)

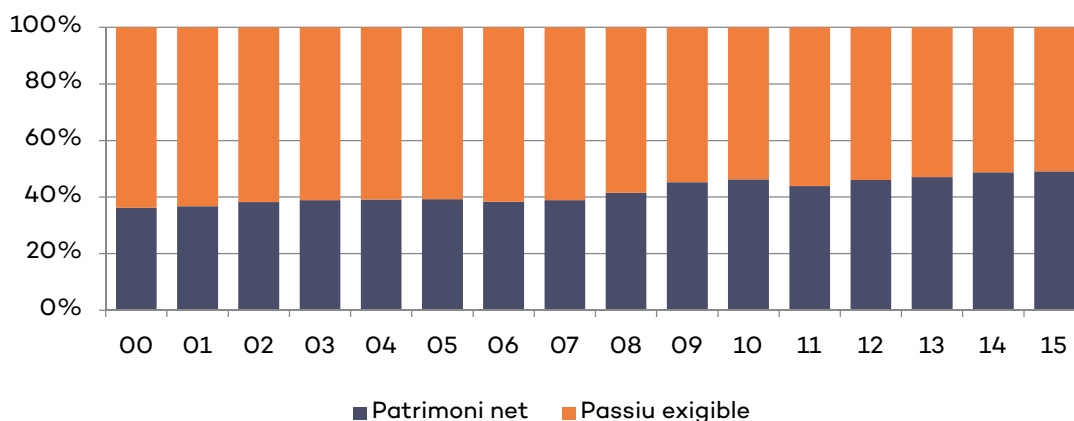
Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

4.3 Estructura del passiu de les pimes de serveis

L'evolució del passiu en termes de proporcions de recursos propis i recursos aliens al llarg del període 2000-15 mostra una clara tendència al reforçament financer de les pimes de serveis, amb un pes del patrimoni net que iniciava el segle amb un pes del 36,2% i acaba el període el 2015 amb un 49% (Gràfic 23).

Per subperíodes i partides concretes, els valors els recollim en la taula 15. Com es pot observar, el patrimoni net no para de créixer, fortament influït per l'aportació de les reserves. El deute a llarg creix, i el deute a curt disminueix durant la crisi, per mantenir-se en un nivell semblant en l'etapa de recuperació actual.

Gràfic 23. Evolució de l'estructura del passiu. % sobre el total del passiu

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 15. Passiu de la mitjana empresa (Mitjanes anuals per període, en milers d'euros corrents)

	2000-07	2008-12	2013-15
Patrimoni net	557,6	689,4	784,3
Capital	210,9	250,3	269,3
Reserves, ajustaments, subvencions i altres	293,8	413,3	478,6
Resultat de l'exercici	52,8	25,8	36,4
Passiu no corrent	276,7	359,6	342,3
Deutes a llarg termini	264,0	343,7	323,4
Altres passius no corrents	12,7	15,9	18,9
Passiu corrent	625,1	497,6	497,2
PASSIU TOTAL	1.459,4	1.546,6	1.623,8

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

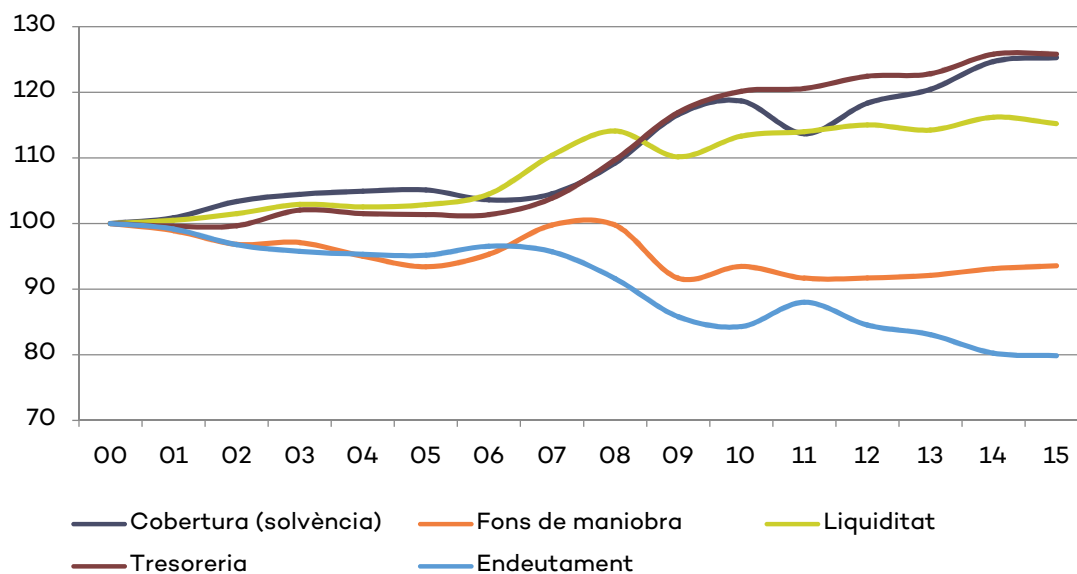
4.4 Ràtios financeres de les mitjanes empreses

Vegem com han evolucionat, en el cas de les pimes de serveis, les cinc ràtios financeres que venim utilitzant (solvència, fons de maniobra, liquiditat, tresoreria i endeutament).

Les tendències semblen, una vegada més, inequívokes: baixa l'endeutament, milloren la solvència, la liquiditat i la tresoreria, i es redueix lleugerament el fons de maniobra (ha augmentat una mica més l'actiu permanent que no pas el passiu permanent). Tot i això, se situa en un saludable 1,3 al final del període considerat.

Els valors mitjans que adquireixen aquestes cinc ràtios en els tres subperíodes que distingim figuren a la taula 16.

Gràfic 24. Evolució de les ràtios financeres considerades. Índex base 2000=100

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.

Taula 16. Ràtios financeres de la mitjana empresa per als tres períodes considerats entre 2000 i 2015. (Valors mitjans anuals)

	2000-07	2008-12	2013-15
Solvència	1,62	1,81	1,93
Fons de maniobra	1,33	1,28	1,27
Liquiditat	1,33	1,46	1,49
Tresoreria	0,95	1,11	1,18
Endeutament	61,8%	55,4%	51,7%

Font: PimesDat de PIMEC a partir de dades de SABI.